
РЕПУБЛИЧКИ
ЗАВОД
ЗА
ЗАШТИТУ
СПОМЕНИКА
КУЛТУРЕ
БЕОГРАД

INSTITUT POUR
LA PROTECTION
DES MONUMENTS
HISTORIQUES DE
LA RÉPUBLIQUE
DE SERBIE
BELGRADE

COMMUNICATIONS

XLVIII–2016

Comité de rédaction

Viktorija Popovska-Korobar

Evangelija Hadjistryphonos

Milka Čanak-Medić

Miroslav Timotijević

Marko Popović

Svetlana Pejić

Olivera Kandić

Gordana Simić

Dragan Vojvodić

Mirjana Đekić

Pour l'éditeur

Mirjana Andrić

Chef

Gordana Simić

Secrétaire

Ivana Prodanović-Ranković

САОПШТЕЊА

XLVIII–2016

Редакциони одбор

Викторија Поповска-Коробар

Евангелија Хаџитрифонос

Милка Чанак-Медић

Мирослав Тимотијевић

Марко Поповић

Светлана Пејић

Оливера Кандић

Гордана Симић

Драган Војводић

Мирјана Ђекић

За издавача

Мирјана Андрић

Уредник

Гордана Симић

Секретар

Ивана Продановић-Ранковић

*Штампање ове публикације омогућило је
Министарство културе Републике Србије*

*La présente revue a été imprimée grace aux fonds
du Ministère de la culture de la République de Serbie*

Садржај/Table des matières

Расправе и студије/Traités et études

<i>Роза Д'Амико</i>	Фреске из цркве Светог Вартоломеја у Ферари у контексту историјских и уметничких размена између Истока и Запада крајем XIII века	9
<i>Rosa D'Amico</i>	Il ciclo già nella chiesa di San Bartolo a Ferrara nel contesto degli scambi storici e artistici tra Oriente e Occidente alla fine del XIII secolo	22
<i>Марко Поповић</i>	Средњовековне сахране у цркви манастира Бањске	23
<i>Marko Popović</i>	Medieval Burials at the Church of the Monastery Banjska	54
<i>Наташа Миладиновић-Радмиловић</i>	Антрополошка анализа налаза из средњовековних гробова у цркви манастира Бањске	55
<i>Nataša Miladinović-Radmilović</i>	Anthropological Analysis of the Findings from the Medieval Graves at the Church of the Monastery Banjska	76
<i>Весна Бикић</i>	Прстење из Бањске: идентификација и уметничко-занатски контекст	79
<i>Vesna Bikić</i>	Rings from Banjska: Identification and the Artistic and Craftsmanship Context	90
<i>Ђорђе Бубало</i>	Ктиторски портрет и ктиторска повеља	93
<i>Djordje Bubalo</i>	Endowment Portrait and Endowment Charter	111
<i>Бранислав Тодић</i>	Чињенице и претпоставке о протомајстору Георгију из Дечана	113
<i>Branislav Todić</i>	Facts and Suppositions on Protomaster Georgije from Dečani	132
<i>Тађјана Стјародубцев</i>	Писани извори о црквама и манастирима подизаним или обнављаним у областима Лазаревића и Бранковића	135
<i>Tatjana Starodubcev</i>	Written Sources on the Churches and Monasteries Built or Restored in the Domains of the Lazarević and Branković families	150
<i>Александра Кучековић</i>	Архијерејски трон епископа пакрачко-славонског Кирила Живковића из 1787. године – реконструкција сликаног програма	153
<i>Aleksandra Kučeković</i>	Pontifical Seat of the Bishop of Pakrac and Slavonia Kiril Živković from 1787 – Reconstruction of the Painted Programme	171
<i>Игор Борозан</i>	Од историјске потврде до симболистичке визије: Представе Вероникиног убруса (vera icon) у сликарству XIX века	173
<i>Igor Borozan</i>	From Historical Confirmation to Symbolist Vision: Images of the Veil of Veronica (Vera Icon) in the 19 th Century Painting	186
<i>Вук Даутовић</i>	Богослужбени предмети из ризнице Саборне цркве у Неготину	187
<i>Vuk Dautović</i>	Liturgical Objects from the Treasury of the Cathedral Church in Negotin	205
<i>Марко Кајић</i>	Цариградска икона Богородице са оруђима страдања из 1843. године у православној цркви у Ливну	207
<i>Marko Katić</i>	A 19 th Century Icon from Constantinople in Bosnia	218

<i>Јована Д. Миловановић</i>	Карађорђево дом у Рачи: између локалног и југословенског идентитета	219
<i>Jovana D. Milovanović</i>	House of Karađorđe in Rača: Between the Local and Yugoslav identities	235
<i>Исидора Савић</i>	Позни симболизам и скулптура <i>Победа</i> Симеона Роксандића	237
<i>Isidora Savić</i>	Late Symbolism and Sculpture <i>Pobeda</i> (Victory) by Simeon Roksandić	248

Прилози/Contributions

<i>Тихон Ракићевић</i>	Неки теолошки разлози за постојање двери и завесе на храму	249
<i>Tihon Rakićević</i>	Some Theological Reasons for the Existence of the Door and the Katapetasma	260
<i>Оливера Кандић</i>	Архитектура цркве Стара Павлица	261
<i>Olivera Kandić</i>	Architecture of the Church of Stara Pavlica	273
<i>Ђорђе Ђекић, Драгојла Живанов</i>	Култ Светог краља Јована Владимира у Карловачкој митрополији	275
<i>Đorđe Đekić, Dragojla Živanov</i>	The Holy King Jovan Vladimir's Cult in the Metropolitanate of Karlovci	290
<i>Марина Мајић</i>	Представа „Стена јеси дјевам“ <i>Богородичиног акаџисџа</i> из манастира Савина	291
<i>Marina Matić</i>	Presentation of the Akathist to the Virgin “Thou Art a Wall to Virgins” from Savina Monastery	297
<i>Александра Столић</i>	Бочне и царске двери у храму Свете Тројице Старе крагујевачке цркве	299
<i>Aleksandra Stolić</i>	Side and Holy Doors of the Temple of the Holy Trinity, the Old Church in Krugujevac	314
<i>Тијана Зебић</i>	Две престоне иконе из женске цркве Христовог рођења у Пироту	315
<i>Tijana Zebić</i>	Two Flanking Icons from the Female Church of the Nativity in Piro	328
<i>Мирјана Маринковић</i>	Турске тапије из архиве манастира Бањска	329
<i>Mirjana Marinković</i>	Turkish Title Deeds from the Archives of the Monastery Banjska	346
<i>Дејан Ђ. Ристић</i>	Болно наслеђе. Места и обележја страдања Југословена на тлу Норвешке у Другом светском рату	347
<i>Dejan Ristić</i>	Painful Heritage. Places and Landmarks of the Perishing of Yugoslavs on the Territory of Norway During World War Two	357

Прикази и критике/Comptes-rendus et critiques

<i>Бранислав Тодић</i>	Марко Поповић, МАНАСТИР СТУДЕНИЦА. АРХЕОЛОШКА ОТКРИЋА	359
<i>Миодраг Марковић</i>	Милка Чанак-Медић, Даница Поповић, Драган Војводић, МАНАСТИР ЖИЧА	361
<i>Драгана Павловић</i>	Миодраг Марковић, СВЕТИ НИКИТА КОД СКОПЉА. ЗАДУЖБИНА КРАЉА МИЛУТИНА	365
<i>Бранка Гугољ</i>	Гордана Гаврић, Мирко Ковачевић, МАНАСТИР ДРЕНЧА: ОД РУШЕВИНЕ ДО ХРАМА	367
<i>Јасмина С. Ђурић</i>	Vasileios Marinis, ARCHITECTURE AND RITUAL IN THE CHURCHES OF CONSTANTINOPLE: NINTH TO FIFTEENTH CENTURIES	369

Давне 1956. године Завод за заштиту и научно проучавање споменика културе НР Србије, како се тада звао, покренуо је издавање публикације под називом *Саопштења*, како би путем ње упознао „друштвену заједницу са стањем нашег културног наслеђа и радом на његовој заштити“. Тада је одговорни уредник часописа Милорад Панић Суреп, у име Уредништва, написао да ће *Саопштења* „првенствено доносити изворне материјале, трудећи се да их верно пренесу и што јасније изложе, тако да се стручан човек тиме може поуздано користити“.

Овај зацртани циљ *Саопштења* су, верујемо, испунила до данас. Иако је М. Панић Суреп у првом броју написао да ће она излазити повремено, у протеклим деценијама публиковано је 48 бројева часописа. У међувремену *Саопштења* су прерасла у годишњи зборник, а захваљујући финансијској помоћи Министарства културе, она редовно излазе и, као један од ретких часописа из ове области, успела су да опстану у протеклом времену. Мора се истаћи да су *Соопштења* увек била и остала отворена за бројне истраживаче споменичке баштине изван службе заштите, чије резултате редовно објављује.

Све досадашње редакције *Саопштења* су се трудиле да стреме истом циљу. Тако се и ова редакција, именована 2007. године, руководила истим принципима, сматрајући да је публикување резултата истраживања обавеза сваког истраживача, чије је тумачење подложно стручној и научној критичици. Током деценије рада актуелне редакције њен састав се мењао, како су нас неумитно животно напустили њени чланови, почев од Радојке Зарић (2010), историчара уметности и саветника у Републичком заводу за заштиту споменика културе, затим професора Филозофског факултета Сретена Петковића (2015), потом и професора Филозофског факултета Мирослава Тимотијевића (2016), а исте године и др Евангелије Хадитрифос.

Како се ове године навршава шест деценија од изласка првог броја *Саопштења*, изражавамо захвалност свим сарадницима који су током протеклих година публиковали резултате својих истраживања споменичке баштине, свим досадашњим члановима Редакција, еминентним стручњацима и научницима, као и уредницима овог часописа. Сви су они заједно дали велики допринос у формирању стручног и научног профила *Саопштења*, као и његовом значају у стручним и научним круговима унутар земље и ван ње.

за Редакцију,
уредник Гордана Симић

